

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA Z BIOLOGII

ROK SZKOLNY 2025/2026

FRANCISZKAŃSKIE LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE W TORUNIU

Założenia Przedmiotowych Zasad Oceniania z biologii (PZO) są zgodne z:

1. Podstawą programową
2. Programem nauczania
3. Statutem szkoły – w tym z zasadami wewnątrzszkolnego oceniania

I. Cele oceniania:

1. Informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i jego zachowaniu oraz
2. Udzielanie uczniowi pomocy w nauce poprzez przekazanie uczniowi informacji o tym, co zrobił dobrze i jak powinien się dalej uczyć.
3. Udzielanie wskazówek do samodzielnego planowania własnego rozwoju.
4. Motywowanie ucznia do dalszych postępów w nauce i zachowaniu.
5. Dostarczanie rodzicom i nauczycielom informacji o postępach i trudnościach w nauce i zachowaniu ucznia oraz o szczególnych uzdolnieniach ucznia.
6. Rozwijanie u ucznia zainteresowań z zakresu biologii.
7. Rozwijanie i wspieranie kreatywności ucznia.
8. Wyciąganie wniosków z dotychczasowej pracy ucznia i nauczyciela.

II. Skala ocen:

Stopień	Oznaczenie cyfrowe	Skrót literowy
Celujący	6	cel
Bardzo dobry	5	bdb
Dobry	4	db
Dostateczny	3	dst
Dopuszczający	2	dop
Niedostateczny	1	ndst

III. Kryteria ocen

1. Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny:

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który:

- w odpowiedziach odwołuje się do kontekstów interdyscyplinarnych – biologia, chemia, fizyka, geografia, matematyka;
- podaje oryginalne, twórcze propozycje rozwiązywania problemów lokalnych i globalnych z zakresu biologii/chemii/geografii, ekologii oraz ochrony środowiska przyrodniczego;
- śledzi, rozumie problematykę osiągnięć współczesnej biologii, ochrony środowiska, medycyny, dostrzega ich interdyscyplinarny charakter;
- osiąga wysokie wyniki (laureat, finalistą) olimpiad przyrodniczych; jest laureatem lub finalistą konkursów przedmiotowych o zasięgu co najmniej regionalnym. z powodzeniem bierze udział w konkursach i olimpiadach przedmiotowych;

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- swobodnie analizuje i interpretuje zjawiska, fakty i pojęcia, posługując się bogatą i poprawną terminologią biologiczną/chemiczną/geograficzną;
- potrafi wykazać związki przyczynowo – skutkowe na różnych poziomach funkcjonowania układów biologicznych;
- odczytuje, interpretuje i przetwarza informacje uzyskane z różnorodnych źródeł;
- dostrzega problemy przyrodnicze i środowiskowe w skali lokalnej i globalnej oraz podaje typowe sposoby ich rozwiązania;

Ocenę **dobłą** otrzymuje uczeń, który:

- przedstawia zjawiska i procesy z zakresu biologii/chemii/geografii, stosując bogatą i poprawną terminologię przedmiotową;
- dostrzega procesy zachodzące na różnych poziomach układów biologicznych/chemicznych/geograficznych – analizuje ich przyczyny, przebieg i skutki;
- odczytuje i interpretuje informacje uzyskane z różnych źródeł;
- samodzielnie analizuje procesy na różnych poziomach organizacji;
- podejmuje próby samodzielnego formułowania wniosków, uogólnień i prawidłowości;

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- uczeń zna podstawowe fakty dotyczące procesów i zjawisk z zakresu biologii/chemii/geografii, potrafi je zasadniczo interpretować i dobierać odpowiednie przykłady przy znacznym ukierunkowaniu nauczyciela;
- posługuje się terminologią z zakresu biologii/chemii/geografii;
- poprawnie interpretuje informacje ze schematów, rysunków, diagramów modeli i innych materiałów źródłowych;
- potrafi w sposób ogólny wyjaśnić zjawiska i procesy biologiczne/chemiczne/geograficzne na różnych poziomach;
- wykazuje trudności w umiejętności uogólniania, wnioskowania.

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:

- posiada niezbędną wiedzę umożliwiającą proces dalszego kształcenia;
- potrafi przedstawić podstawowe fakty i procesy z zakresu biologii posługując się podstawową terminologią, ale nie dokonuje ich analizy, nawet przy znacznej pomocy nauczyciela;
- potrafi wykorzystać dane z podstawowych źródeł informacji (rysunek, diagram, tekst źródłowy, schemat, model, wykres, tabela, dane statystyczne);
- dostrzega podstawowe procesy i zjawiska biologiczne, przyrodnicze, środowiskowe i potrafi je wyjaśnić w sposób ogólny;
- wykazuje brak umiejętności uogólniania, wnioskowania; popełnia istotne błędy w posługiwaniu się terminologią biologiczną.

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował podstawowych pojęć i treści programowych z zakresu biologii zawartych w obowiązującej „Podstawie programowej dla liceum ogólnokształcącego”, co uniemożliwia mu kontynuowanie dalszego kształcenia;
- nie potrafi korzystać z żadnych źródeł informacji biologicznej (rysunek, tekst źródłowy, model, wykres, tabela, dane statystyczne).

2. Laureaci i finaliści konkursów przedmiotowych z biologii o zasięgu wojewódzkim otrzymują z biologii celującą roczną (semestralną) ocenę klasyfikacyjną.

IV. Formy sprawdzania i oceniania bieżącego wiedzy i umiejętności uczniów.

1. Nauczyciel na lekcjach biologii może stosować następujące formy sprawdzania wiedzy i umiejętności ucznia:
 - a. odpowiedzi ustne (argumentowanie, wnioskowanie);
 - b. prace pisemne w klasie:
 - kartkówka dotyczy 3 ostatnich tematów zagadnień; bez zapowiedzi; czas trwania do 20 minut;
 - sprawdzian zapowiedziany na tydzień przed terminem, potwierdzony wpisem w dzienniku, czas trwania do 40 minut;
 - praca klasowa, zapowiedziana z tygodniowym wyprzedzeniem, poprzedzona wpisem do dziennika, lekcją powtórzeniową;
 - testy różnego typu (otwarty, wyboru, zamknięty), zapowiedziany z tygodniowym wyprzedzeniem, czas trwania do 40 minut;
 - c. prace domowe: ćwiczenia, notatki;
 - d. prezentacje;
 - e. aktywność na lekcji:
 - praca w grupach(organizacja pracy w grupie, komunikacja w grupie, zaangażowanie, sposób prezentacji, efekty pracy);
 - częste zgłaszanie się w czasie lekcji i udzielanie poprawnych odpowiedzi,
2. Liczba i częstotliwość pomiarów jest zależna od realizowanego programu nauczania oraz liczby godzin w danej klasie.
3. Prace klasowe, sprawdziany i prace domowe są obowiązkowe.
4. Uczeń nieobecny na pracy klasowej, sprawdzianie, teście ma obowiązek ją zaliczyć w formie i czasie ustalonym z nauczycielem w terminie do 10 dni nauki szkolnej od terminu pracy. Jeśli nie wywiąże się z tego obowiązku nauczyciel ma prawo wpisać ocenę niedostateczną.
5. Nauczyciel ma obowiązek zwrócić sprawdzone prace klasowe, sprawdziany, testy i kartkówki w terminie do dwóch tygodni.
6. Przy ocenianiu stosuje się następujący **przelicznik procentowy**:

Ocena	Przedział procentowy
niedostateczny	0% – 39%
dopuszczający	40% – 54%
dostateczny	55% – 74%
dobry	75% – 84%
bardzo dobry	85% – 94%
celujący	95% - 100%

7. Nieprzygotowanie do lekcji zaznaczamy w dzienniku symbolem „N”.
8. Uczeń ma prawo do dwukrotnego zgłoszenia nieprzygotowania do lekcji w ciągu semestru, jest to odnotowane w dzienniku lekcyjnym w/w symbolem.
9. Częste nieprzygotowanie (powyżej 2 razy) jest traktowane jako brak wiadomości z danego zakresu i podlega ocenie.
10. Przez nieprzygotowanie do lekcji rozumiemy:
 - brak pracy domowej,
 - brak zeszytu, w którym powinna być praca domowa
11. Aktywność na lekcji jest traktowana jako prezentacja umiejętności i wiedzy ucznia i podlega ocenie. Aktywność ucznia nauczyciel może ocenić za pomocą ocen lub „plusów”. Za 3 „plusy” uczeń uzyskuje ocenę bardzo dobrą.
12. Za niesamodzielną pracę podczas pomiaru wiedzy i umiejętności uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.

V. Formy sprawdzania i oceniania bieżącej wiedzy i umiejętności uczniów w nauczaniu zdalnym.

1. Nauczyciel może stosować następujące formy sprawdzania wiedzy i umiejętności ucznia:
 - a. odpowiedzi ustne (argumentowanie, wnioskowanie)
 - b. prace pisemne przeprowadzane zdalnie:
 - kartkówka dotyczy 3 ostatnich tematów;
 - sprawdzian zapowiedziany na tydzień przed terminem, potwierdzony wpisem w dzienniku.
 - testy różnego typu (otwarty, wyboru, zamknięty, problemowy).
 - c. prace domowe: ćwiczenia, notatki.
 - d. prace badawcze
 - e. aktywność na lekcji:
 - praca w grupach(organizacja pracy w grupie, komunikacja w grupie, zaangażowanie, sposób prezentacji, efekty pracy);
 - udzielanie poprawnych odpowiedzi;
 - rozwiązywanie zadań dodatkowych.
2. Liczba i częstotliwość pomiarów jest zależna od realizowanego programu nauczania oraz liczby godzin w danej klasie.
3. Sprawdziany i prace domowe są obowiązkowe. Uczeń przekazuje rozwiązania w formie elektronicznej lub robiąc zdjęcia swoich prac. Jeśli ma problem z pobraniem informacji od nauczyciela powinien zgłosić to nauczycielowi, a w dalszej kolejności wychowawcy klasy.

VI. Kryteria oceniania prac pisemnych z biologii.

Aby zachować maksymalną obiektywność oceny prac pisemnych nauczyciel stosuje punktację za wybór poprawnej odpowiedzi.

VII. Formy poprawy oceny niedostatecznej przez uczniów.

1. Poprawie podlegają:
 - a. sprawdziany,
 - b. prace klasowe,
 - c. testy,
2. Uczeń ma prawo do poprawy otrzymanej oceny w terminie 10 dni nauki szkolnej od jej otrzymania.
3. Ocena otrzymana z poprawy jest wpisywana do dziennika zamiast oceny wcześniej otrzymanej.
4. Kartkówki, odpowiedzi ustne nie podlegają poprawie.

VIII. Zasady udostępniania do wglądu prac pisemnych.

1. Uczeń ma prawo przeanalizować ocenę otrzymaną z pracy pisemnej w dniu, w którym zostaje poinformowany o wynikach sprawdzianu.
2. Na prośbę ucznia nauczyciel ma obowiązek uzasadnić ocenę.
3. Rodzic ma prawo w obecności nauczyciela przedmiotu wglądu do prac pisemnych swojego dziecka przechowywanych przez nauczyciela.

IX. Umowa w sprawie nie przygotowania się ucznia do zajęć.

1. Uczeń ma prawo być nieprzygotowanym do zajęć:
 - wskutek wypadków losowych,
 - z powodu choroby trwającej dłużej niż 5 dni,
 - po powrocie z sanatorium, szpitala lub uzdrowiska.
2. W przypadkach wymienionych w punkcie 1 uczeń ma prawo być nie oceniany przez 5 dni (tydzień roboczy) od powrotu do szkoły.
3. Na uzupełnienie wiadomości uczeń ma 5 dni (tydzień roboczy), po upływie tego terminu uczeń jest traktowany na równi z pozostałymi uczniami.

X. Ustalanie oceny klasyfikacyjnej śródrocznej i rocznej.

1. Ocena klasyfikacyjna tak śródroczna, jak i roczna z zajęć edukacyjnych jest odzwierciedleniem zdobytej przez ucznia wiedzy i nabytych umiejętności w odniesieniu do wymagań edukacyjnych, więc nie jest wyłącznie średnią ważoną ocen uzyskanych przez ucznia w ocenianym okresie.
2. Ocena klasyfikacyjna śródroczna i roczna **nie może być niższa** od oceny wynikającej ze średniej ważonej ustalonej wg skali:

Ocena klasyfikacyjna	Średnia ważona
niedostateczny	1,00 – 1,89
dopuszczający	1,90 – 2,69
dostateczny	2,70 – 3,69
dobry	3,70 – 4,69
bardzo dobry	4,70 – 5,29
celujący	5,50 – 6,00

Skala przedstawiona w tabeli powyżej pełni funkcję pomocniczą.

Wagi ocen cząstkowych ustala nauczyciel.

3. Sposób wystawiania oceny:
 - a) Ustala się następujące wagi ocen cząstkowych;
 - **wagę 1** stosuje się do ocen otrzymanych przez ucznia za: zadania domowe, krótkie odpowiedzi ustne, aktywność na lekcji, prace w grupach, posługiwanie się sprzętem optycznym;
 - **wagę 2** stosuje się do ocen otrzymanych przez ucznia za: sprawdziany, dłuższe wypowiedzi, ćwiczenia, referaty, prezentacje, dokumentację doświadczeń biologicznych;
 - **wagę 3** stosuje się do ocen otrzymanych przez ucznia za: sprawdziany działowe, badanie wyników nauczania,
 - **wagę 4** stosuje się do ocen otrzymanych przez ucznia za: prace nad projektem badawczym, zajęcie punktowanego miejsca w konkursie związanym z przedmiotem,
 - **wagę 5** stosuje się do ocen otrzymanych przez ucznia za: zakwalifikowanie się do pozaszkolnego etapu konkursu biologicznego,

XI. Dostosowanie Przedmiotowego Systemu Oceniania z biologii do możliwości ucznia.

1. Uczniowie posiadający pisemną opinię Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej (PPP) o specyficznych trudnościach w uczeniu się oraz uczniowie posiadający orzeczenie o potrzebie nauczania indywidualnego są oceniani z uwzględnieniem zaleceń poradni.
2. Nauczyciel dostosowuje wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia posiadającego opinie PPP o specyficznych trudnościach w uczeniu się.